

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษา ถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่สามารถให้ความคิดเห็นต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านในการตอบแบบสอบถามและได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา จำนวน 4 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวนประชากร 736 คน (กรมการพัฒนาชุมชน ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี พ.ศ. 2556)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่สามารถให้ความคิดเห็นต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านในการตอบแบบสอบถาม

และได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษา จำนวน 4 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอ พยัคฆภูมิพิสัย ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 260 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดตามสูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ ดังนี้ (Yamane . 1973 : 727)

$$n = N/(1+Ne^2)$$

โดย n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง , N คือ ขนาดประชากร และ e คือ อัตราความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.05

เมื่อแทนค่าข้อมูล ผลที่ได้คือ

$$n = 736/(1+(736 \times 0.05^2))$$

$$n = 260$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ 260 คน จากนั้นผู้ศึกษาได้แบ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่าง เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเฉพาะเจาะจง จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็นประเภท ดังนี้

1.1 คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน หมู่บ้านละ 5 คน ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก และประชาสัมพันธ์ รวมจำนวนทั้งหมด 4 หมู่บ้าน เท่ากับ 20 คน

1.2 คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่บ้านละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย ผู้ใหญ่บ้าน 2 คน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน รวมจำนวนทั้งหมด 4 หมู่บ้าน เท่ากับ 20 คน

1.3 ผู้แทนองค์กรชุมชน หมู่บ้านละ 3 คน ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการ พัฒนาสตรีหมู่บ้าน ประธานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และประธานกลุ่มอาชีพ รวมจำนวนทั้งหมด 4 หมู่บ้าน เท่ากับ 12 คน

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิหรือปราชญ์ชาวบ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวมจำนวนทั้งหมด 4 หมู่บ้าน เท่ากับ 8 คน

2. กลุ่มตัวอย่างแบ่งแบบชั้นภูมิและการสุ่มอย่างง่าย ตามจำนวนหมู่บ้านกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 200 คน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หมู่บ้านที่มีการจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
		แบบเฉพาะเจาะจง	แบ่งตามหมู่บ้าน	
บ้านหนองสิม หมู่ที่ 7	191	20	53	73
บ้านมะโป้ หมู่ที่ 8	273	20	74	94
บ้านเจริญราษฎร์ หมู่ที่ 18	207	12	56	68
บ้านหนองไผ่น้อย หมู่ที่ 19	65	8	17	25
รวม	736	60	200	260

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหมู่บ้านของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหมู่บ้าน ด้านผู้นำในหมู่บ้าน ด้านการเมืองท้องถิ่น และด้านการทำกิจกรรมด้านยาเสพติดของกองทุนแม่ของแผ่นดินตามประเภทกิจกรรม 6 กิจกรรม ได้แก่ ประเภทกิจกรรมเฝ้าระวังยาเสพติด เช่น สนับสนุนการเดินเวรยาม จุดตรวจหมู่บ้าน/ชุมชน ประเภทกิจกรรมป้องกันกลุ่มเสี่ยง กลุ่มเสพ และกลุ่มที่เคยค้ายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน มิให้กลับไปมีพฤติกรรมเดิมอีก ประเภทกิจกรรมเสริมสร้างความดีในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อเป็นแบบอย่าง ประเภทกิจกรรมเสริมสร้างความคิด ความรู้ การรวมกลุ่ม การสร้างความตื่นตัว การประชุมและการแลกเปลี่ยนความรู้ในลักษณะของศูนย์เรียนรู้ เพื่อให้เกิดกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งในหมู่บ้าน/ชุมชน ประเภทกิจกรรมการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

และกิจกรรมการสงเคราะห์ผู้เดือดร้อนหรือผู้ตกทุกข์ได้ยากในหมู่บ้าน/ชุมชน ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน ชุมชน โดยศึกษาวิธีการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

รายละเอียดของการสร้างแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ได้แก่

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลหมู่บ้านของผู้ตอบ คือ หมู่บ้านที่มีการจัดตั้งกองทุนแม่ของแผ่นดินในพื้นที่ตำบลลานสะแก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ 1) บ้านหนองสิม หมู่ที่ 7 2) บ้านมะโป้ หมู่ที่ 8 3) บ้านเจริญราษฎร์ หมู่ที่ 18 และ 4) บ้านหนองไผ่น้อย หมู่ที่ 19

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

2.2 เขียนข้อคำถามของร่างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับด้านต่างๆ ที่ส่งผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน โดยให้มีข้อคำถามที่ครอบคลุมการป้องกันปัญหาเสพติด

2.3 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความเหมาะสม แล้วนำไปแก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำร่างแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความแปรปรวนระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence : IOC) ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาข้อคำถามให้เหมาะสม สอดคล้องกับกระบวนการดำเนินงานกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันปัญหาเสพติดในชุมชน และให้ระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อ ตามที่ (ไพศาล วรคำ . 2554 : 263) กล่าวไว้ดังนี้

+1 = เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถาม สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 = ไม่แน่ใจว่าข้อคำถาม สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 = เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถาม ไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าเท่ากับ 1

ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มีดังนี้

2.4.1 รศ. ดร. ประภัสสร ปรีเอี่ยม วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขา
พัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผล
ประเมินผล

2.4.2 ดร. ปณต มุลโพธิ์ วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต สาขา
ยุทธศาสตร์การพัฒนามุขภาค มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกอง
สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลโกสุมพิสัย ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ภาษา

2.4.3 นายประทีปโกสินทร์ ศรีมาพล ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอบรบือ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบรบือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเสร็จแล้ว ทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนของ
หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยทดสอบกับประชาชนในหมู่บ้านเตา
ป่า หมู่ที่ 6 ตำบลนาสีนวน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 40 คน แล้ว
ตรวจแบบสอบถามโดยให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.31 ถึง
0.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

2.6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพมาจัดพิมพ์และนำมาใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษาขอหนังสือแนะนำตัวจากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้ศึกษาจัดทำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านกองทุนแม่ของ
แผ่นดินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านตอบแบบสอบถามเครื่องมือวิจัย พร้อม
นัดวัน เวลา สถานที่จัดส่งคืนแบบสอบถามดังกล่าว

3. ผู้ศึกษาประสานงานกับผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลส่งคืนให้กับผู้วิจัย

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละฉบับของแบบสอบถาม ดังนี้

(ไพศาล วรคำ . 2554 : 246)

ระดับความคิดเห็นที่มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติด	ได้คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
มาก	4 คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน

3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยมีการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (X) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและราย

ด้านของแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันปัญหาเสพติด โดยนำคะแนนที่ได้เป็นค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์การให้ความหมาย ดังนี้ (ไพศาล วรคำ : 247)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.50	มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.51 – 2.50	มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดอยู่ในระดับน้อย

- 2.51 – 3.50 มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง
 3.51 – 4.50 มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดอยู่ในระดับมาก
 4.51 – 5.00 มีผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดอยู่ในระดับมากที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อด้านต่างๆ ในการส่งผลต่อการป้องกันปัญหาเสพติดของประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำแนกตามหมู่บ้าน โดยประชาชนในหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการป้องกันปัญหาเสพติดแตกต่างกัน ตามสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ค่าดัชนีความแปรปรวนระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Congruence : IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถาม
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(ไพศาล วรคำ . 2554 : 263)

1.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$r = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N \sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N \sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ r คือ ค่าอำนาจจำแนก

X คือ คะแนนของข้อที่หาค่าอำนาจจำแนก

Y คือ คะแนนรวมของทุกข้อ

(ไพศาล วรคำ . 2554 : 297)

1.3 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ด้วยวิธีแอลฟา ครอนบาค

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n คือ จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_i^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามรายข้อ

s_t^2 คือ ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

(ไพศาล วรคำ . 2554 : 282)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p คือ ค่าร้อยละ

f คือ ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ

n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

(ไพศาล วรคำ . 2554 : 315)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^n X_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

X_i คือ ค่าของข้อมูลลำดับที่ i

n คือ จำนวนตัวอย่างข้อมูล
(ไพศาล วรรคำ. 2554 : 317)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})^2}{n-1}}$$

เมื่อ S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

X คือ ค่าของข้อมูลแต่ละตัว

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

n คือ จำนวนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

(ไพศาล วรรคำ. 2554 : 318)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรอิสระที่มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้
การทดสอบ F (F - test) โดยผ่านการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One way ANOVA
โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$F (F - test) = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อพบความแตกต่างรายคู่จะทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธี LSD (Least Significant
Difference)

โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$LSD = t_{\alpha, df \text{ of error}} \sqrt{S^2 / (1/n_1 + 1/n_2)}$$

เมื่อ LSD คือ วิธีทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวแปรอิสระ

S^2 คือ ความแปรปรวน

n คือ กลุ่มตัวอย่างรายคู่ที่ทำการทดสอบความแตกต่าง

(ไพศาล วรรคำ. 2554 : 354)